

POSUDEK vedoucího diplomové práce

Jméno a příjmení studenta: Daniel Roček

Název diplomové práce: *Rozbor Tertuliánova Apologetica s ohledem na dnešní dobu*

Vedoucí diplomové práce: Doc. ThDr. Jiří Vogel, Th.D.

V Praze 19. července 2018

Daniel Roček ve své diplomové práci analyzuje Tertuliánův spis *Apologeticum*, poskytuje vlastní postřehy i uvádí do diskuze, která se ve světové odborné literatuře o zmíněném díle vede. V závěru práce se pak snaží zodpovědět otázku, v čem je Tertuliánovo *Apologeticum* i dnes aktuálním dílem. Roček použil relevantní literaturu, dostatečně vymezil téma a stanovil celkem jasný postup i cíle.

První polovina první kapitoly je věnována Tertuliánovu životu. Na této kapitole si zvláště cením, že si její autor vzal k ruce aktuální cizojazyčnou literaturu a nespokojil se starší českou literaturou. Díky tomu si všímá diskuze, která se v současnosti váže k některým otázkám Tertuliánova života, jako např. období jeho života či jeho působení, co jsou legitimní historické poznatky a co mýty, kterým daly vznik již texty církevních otců. Kapitola tak nepojednává jen o Tertuliánově životě, nýbrž také o tom, jak badatelé získávají své poznatky o Tertuliánovi. To je důležité, neboť tím poukazuje, do jaké míry je naše výpověď o jeho životě relevantní.

Druhá část první kapitoly se zabývá zasazením analyzovaného Tertuliánova spisu do celku jeho životního díla. Autor však nevytváří nějakou historickou linii Tertuliánova díla, ale spíše tematickou typologii. Nejsem si jist, jestli je to úplně ten nevhodnější způsob. Z mého pohledu by bylo lepší zasadit Tertuliánovo dílo do diachronního kontextu, ale nejsem si jist, jestli je to vůbec možné kvůli nedostatečným pramenům z Tertuliánova života. Přesto konstatuji, že se Ročkovi podařilo přinejmenším postihnout myšlenkovou souvislost zmíněného spisu se zbytkem jeho díla.

Druhá kapitola je věnována *Apologeticu* samotnému. Roček v ní popisuje strukturu knihy a hlavní obsahy. Ke každému podkapitole připojuje krátké vlastní shrnutí a interpretaci. Na této kapitole si zvláště cením toho, že si vzal k ruce několik překladů i původní latinské znění.

Třetí kapitolu věnoval několika tématům, která jsou v souvislosti s *Apologeticem* nejvíce diskutována. Tak se věnuje například dvojí podobě pronásledování křesťanů – pronásledování ze strany státu, které

mělo podobu fyzického násilí a mohlo stát člověka život, a pronásledování ze strany filozofických myslitelů, které dávalo podnět k zesměšňování. S tím úzce souvisí téma Tertuliánova postoje k řecké filozofii – ten byl podobně jako u dalších apologetů poměrně kladný. Tertuliánova výtka je zaměřena na to, co filozofům chybí – Písmo. Bibli Tertulián představuje jako nadčasový text, který ukazuje filozofii správný směr. Filozofie může být úplná jen ve spojení s Písmem. Roček představuje diskuzi i o dalších tématech: milost, nevinnost jako ukazatel křesťanského utrpení a kritika císařského kultu.

Ve čtvrté kapitole se Roček snaží uvést Tertuliánovo *Apologeticum* do souvislosti se současností. Na jedné straně správně poukazuje, že samotný kontext Tertuliánova díla je nám skryt, na straně druhé jisté podobnosti Tertuliánovy doby s naší jsou zjevné – zejména široká nabídka náboženství, pluralismus, tendence k synkrezí a k prolínání různých náboženských směrů. Právě v kontextu „široké nabídky“ vidí možnost pro oživení apologetiky, byť s určitými pravidly, které lépe odpovídají dnešní době. Na otázku významu starověkého díla pro dnešní dobu není jednoduchá ani jednoznačná odpověď, asi proto působí text v této kapitole trochu těžkopádně.

Diplomová práce Daniela Ročka má logickou strukturu, jasně definované cíle a i po formální stránce splňuje požadované nároky. V práci se mu podařilo analyzovat zásadní Tertuliánův text, zasadit jej do dobového kontextu, kriticky představit současnou diskuzi o hlavních tématech *Apologetica* a nakonec reflektovat význam *Apologetica* pro současnou teologii. Práci hodnotím známkou: 1.